

PORTRET KUNSTENARES ARIANE LOZE

‘Mensen willen altijd maar verhalen, we kunnen het niet helpen’

De Standaard, 23 maart 2023, door [Ines Minten](#)

‘Ik was de eerste Franstalige ooit die toelatingsexamen deed aan het Ritcs.’ Foto: Ariane Loze

Personages, camera, regie? Check, check, check! Met haar films, waarin ze alle rollen zelf speelt, oogst kunstenaar Ariane Loze steeds meer lof in binnen- en buitenland. ‘Mijn camera en ik raken overal.’

Liefst zeven tentoonstellingen, waarvan vier in België: de one-woman-films van kunstenaar Ariane Loze vallen in de smaak. *Our cold loves*, waarin Loze 22 personages tot leven wekt, die via datingapps op zoek zijn naar intimiteit en liefde, is te zien in CC Strombeek. Galerie Michel Rein in Brussel toont *If you didn't choose A, you will probably choose B*, een film die nagaat hoe al die algoritmes in onze smartphone functioneren en hoe ze onze levens beïnvloeden. In Villa Empain draait *Chez nous*, waarin Loze een heel kerstdiner in haar eentje naspeelt, inclusief de ongemakkelijke familiemomenten. In De Garage in Mechelen toont ze dan weer

L'archipel du moi, een film waarin ze zich inbeeldt hoe het creëren van een identiteit in een fabriek eruit zou zien. Ook in Italië, Parijs en Athene zijn momenteel films te zien van de Brusselse dertiger.

Op vijftien jaar tijd maakte Loze 45 kunstfilms, ofwel drie per jaar. Gaandeweg werden die almaar complexer, maar toch bleef het opzet minimaal. Ze speelt zelf alle personages, bedient de camera en regisseert. Ook script, make-up en kostuums blijven zo eenvoudig mogelijk. Met de kijkers van haar films maakt ze ongeschreven afspraken, die ze losjes plukt uit het theater. 'In een theaterzaal gaat het publiek met enkele simpele regels akkoord: alles is nep, maar we geloven voor even samen dat het echt is. In mijn films ziet iedereen dat ik het telkens ben, maar toch geloof je in het verhaal en de personages. Brechtiaans theater op film. Cinema doet doorgaans meer moeite om de illusie van echtheid te bewaren.'

Loze speelt zelf alle personages, bedient de camera en regisseert. Foto: Ariane Loze

Loze maakt films met gaten, die de kijker mag invullen. De menselijke hang naar interpretatie fascineert haar eindeloos. 'Toon iemand die twee keer op haar horloge kijkt, en vervolgens een ander personage dat loopt: ze hebben een afspraak, en een van beiden is te laat, zal de kijker denken. Mensen willen altijd maar verhalen, we kunnen het niet helpen.'

Foto: Ariane Loze

Brussel: twee steden in één

Het parcours van Ariane Loze nam heel wat bochten alvorens ze haar eigen stijl ontdekte. Ze groeide op in Brussel, de Franstalige versie van de stad. Rond haar dertiende besliste ze dat ze actrice wilde worden. Ze kreeg les volgens de klassieke Franse theatertraditie: Molière, Racine, Corneille. Tsjechov, die eind 19de eeuw floreerde, was volgens haar docent al modern theater. Na het middelbaar wilde Loze andere, spannendere wegen uit. Ze trok op eigen houtje naar Berlijn en onderzocht er of dans haar medium kon zijn. Het was een leerrijke ervaring, maar het bleek niet haar ding, en ze keerde terug naar Brussel.

Door het toeval belandde ze in de Nederlandstalige variant van de stad: haar zus studeerde zang en ontdekte dat de Vlaamse bibliotheek een interessant aanbod cd's had. 'Toen besepte ik dat we in Brussel misschien geen muur hebben zoals vroeger in Berlijn, maar dat hier wel twee heel verschillende steden dwars door elkaar lopen, elk met aparte gemeenschappen en instellingen.' Loze vroeg zich af of er ook een Nederlandstalige tegenhanger bestond voor Insas, het Institut Supérieur des Arts. Met haar schoolse kennis van de taal trok ze naar het Ritsc. 'Ik was de eerste Franstalige ooit die er toelatingsexamen deed! Omdat ik altijd wel een accent zou behouden, dacht men dat ik er meer kans zou maken als maker dan als speler. In plaats van acteren, studeerde ik opeens theaterregie.'

Foto: Ariane Loze

In Berlijn had Loze op zes maanden tijd Duits geleerd, dat moest met Nederlands dus ook lukken. ‘Toch moet ik toegeven dat mijn eerste semester vermoeiend was. Ik zat teksten te repeteren met het woordenboek naast me. Gelukkig had ik een heel behulpzaam lief, die me veel woorden uitlegde.’ Zoveel jaren later bewijst alleen een charmant accent dat ze niet oorspronkelijk Nederlandstalig is. Spijt heeft Loze nooit gehad van haar switch naar het Nederlandstalige Brussel. Ze kreeg een compleet nieuwe kijk op theater cadeau: ‘Opeens was Tsjechov geen moderne, maar een klassieke auteur.’ *(lacht)* Aan het Rites kreeg Loze ruimte om zelf te maken en te schrijven, ook al eindigde haar parcours er in het derde jaar.

Romantiek en lust

Na een stage bij wijlen Marianne Van Kerkhoven, dramaturge van het Kaaitheater, belandde ze aan de artistieke onderzoeksopleiding A.Pass. De eind 2021 overleden theaterregisseur Jan Ritsema werd er haar mentor. Loze raakte er geïntrigeerd door de manier waarop beelden zich vormen in een brein. Ze verdiepte zich in de technieken van de cinema en pakte al gauw zelf een camera beet. Omdat ze alleen was, speelde ze zelf eerst personage A en dan personage B. ‘Het was een pure oefening. Een groots idee om mezelf op alle mogelijke manieren te filmen, zat er niet achter.’ Ze toonde haar probeersel aan Ritsema. Die reageerde meteen: ‘Dit is goed! Ga ermee door! Maak er nog een!’ Het beste advies ooit, aldus Loze. ‘Wanneer ik zelf

lesgeef, zeg ik aan mijn studenten: heb je een idee, hoe klein ook, ga gewoon door. Soms hoeft een mens alleen maar dat te horen.'

Ariane Loze

We zijn niet coherent

Een jonge vrouw alleen met haar camera: het leek eenvoudig en ongevaarlijk genoeg, dus opmerkelijk veel deuren zwaaiden voor haar open. 'Ik mocht filmen in Bozar tijdens een luwe periode, ik liep niemand in de weg. Maar er volgde spontaan een minitontoonstelling. En zo ging het wel vaker, mijn camera en ik raakten overal.' Eerst maakte ze beelden zonder dialoog. Later begon ze te spreken en werden haar thema's complexer en haar personages talrijker. In *Our cold loves* schetst Loze 22 verschillende personages, met uiteenlopende profielen en bedoelingen. Romantiek, lust, kwetsbaarheid, twijfel en overmoed, eisen en teleurstellingen: Loze toont het allemaal. Ze fileert clichés en verwachtingen, net als de algoritmes achter de apps.

Ariane Loze

In al haar films belicht Loze verschillende standpunten over een bepaalde situatie. ‘Dat is ook wat er gebeurt in je gebeurt ook in ons brein: we proberen altijd coherent over te komen, maar dat zijn we niet. We voeren constant interne dialogen met onszelf, en die stemmen zijn het lang niet altijd eens met elkaar. Het is vrijdagavond, ik ben moe, dus ik wil opgerold in de sofa liggen. Maar het is ook het feestje van mijn beste vriendin ... Die verschillende stemmen vind je in je eigen hoofd, of in een familie of democratie: ze zijn er, en ze mogen naast elkaar bestaan. Ik pleit in mijn video’s fel voor zo’n meervoudige en veranderende visie van identiteit. Je bent nooit één ding, één aspect, één mening of ervaring: je bent altijd nog zoveel meer. Dankzij film en montage kan ik al die dialogen tonen, al dat meervoudige. Ik ben heel nieuwsgierig naar hoe wij als mens functioneren. Dat is waar ik naar zoek in mijn films, dat is de kern.’